

پىدۇنى يا بانگەلدېرى يى

وڭەهاندىن ئىسلامى

نېيىسىنا

ئىسماعىل سگىرى

پەرتۆك: پىدەۋى يا بانگەھەلدىرى يى و گەھاندنا ئىسلامى
نېسيينا: ئىسماعىل سگىرى
دەرھىنانا ھونەرى: مىستەفا حەجى مەھىدى
ھەڙمارا دانەيان: ۱۰۰۰
چاپا دووپى: ۲۰۰۷
:

پیشگوتن

الحمد لله والصلوة والسلام على رسول الله وبعد..
بانگهه‌لديرى و دەعوھ بۇ دينى خودى سەرفەرازى
و پەرسىنە، و قەدر و عىبادەتە، خودايى مەزن ئەمەر
دكەت ﴿ وَمَنْ أَحْسَنَ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ
صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴾ (فصلت: ٣٣) ، ما
ئاخفتنا كى ڙ يا وى چىئرە ئەھۋى بۇ رىكا خودى
گازى خەلکى بکەت، و کار و گريارييت دورست دكەت
و بىزىت ب راستى ئەز موسىمانم.
و بانگهه‌لديرى يا دينى خودى ئەھۋى رىكە يا دلىت
پەردهكرى فەدكەت، و دلىت رەق نەرم دكەت، و ئەھۋى
رىكە يا چاھىت تارى رۆن دكەت، و گوهىت گران
فەدكەت، و خەلکى بەر ب دينى خودىقە دئىنيت، و

ریکا هەمی پیغەمبەرانە سلافیت خودى ل سەر وان بن، ھەر ژ ئادەم پیغەمبەر بگەرە، ھەتا دگەھىيە پیغەمبەرى مە يى خۆشتى (لەلە). خودايى مەزن دبىزىت: ﴿رَسُالًا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ لَئِلَّا يَكُونُ لِلَّاتِسِ عَلَىٰ اللَّهِ حَجَةٌ بَعْدَ الرُّسُلِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا﴾ (النساء: ١٦٥)، ئەو پیغەمبەر مزگىن ئىين و ئاگەھداركەربۇون، دا مرۆڤان پاشتى هنارتىن پیغەمبەران چو ھېچەت بەرانبەرى خودى نەمینن و خودى ب خۇ ژى يى سەردەست و كار بىنەجهە.

و ریکا ھەر كەسەكى يە، خۇ دويقچۆيى پیغەمبەرى بزانىت، و خۇ ژ وان دانىت يېت ریکا پیغەمبەرى گرتىن. خودايى مەزن د قورئانا خۇ يَا پىرۆزدا دبىزىتە پیغەمبەرى خۇ: ﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُنِيرًا﴾ (الأحزاب: ٤٦-٤٥)، ھەى پیغەمبەر، مە تو يى هنارتى دا بىي يە شاھد و مزگىن ئىين و ئاگەھداركەر و باڭگەھەلدىر بۇ دينى خودى.

دیسا ئەمر دگەت و دبىزىتە پىغەمبەرى خۇ:

﴿فُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنْ

اتَّبعَنِي﴾ (يوسف: ١٠٨)، هەى موحەممەد بىزە: ئەفە

رېكا منه كۈ دەعوه و بانگەلدىرىيە بۇ فى دينى، و

ئەز ب زانىن و بەلگەيىت ئاشكرا بانگى بۇ رېكا

خودى هەلدىرم، ئەز و هندى دويش من كەفتىن.

لەوا دەفيت ئەف رېكه ھەر يا بەردهوام بىت ھەتا

رۆزا قيامەتى، و نابىت ب چو رەنگان دەستان ژى

بەردهين و سىستىيى تىدا بکەين.

ھىقىيا مە ژ خودى ئەوه مە ژ دويىقەفتى و

دويفچۈيىت پىغەمبەرى خۇ يى خۆشتقى بدانىت، و

ئەم رېكا وى بگرين و بەرنەدھين، و بەردهوام د

خزمەتا دەعوه و دىنى خۆدا بىن، ئامىن ئامىن ھەى

خودايى ھەمى جىهانان.

ئىسماعىل سگىرى

۸/ى جمادى الاول / ۱۴۲۳

۲۰۰۲/۷/۱۸

مه‌رهم ژ بانگهه‌لديرىيى چى يه

ده‌مه‌كى درىز د سەر خەلکىرا بۇرى، تىدا
ھزرگرن، وەسا تىگەھشتن كو دەعوه و بانگهه‌لدىرى
بەس وەعز و شىرەتن، ئان بىرئيان و زكر و عىبادەتە
و بەس، و دەعوه د ۋان چەند راماناندا ئاسى كر، و
رامانا وي يا بەرفەھ و تەفگر ژى كىشان، و ژ
بىرگرن دەعوه و بانگهه‌لدىرى ھەمى ئىسلامى
دگرىت، و ژ بەر قى چەندى گەلهك شىلاتى كەفتە
تىگەھشتنا وي، بۇو ئەگەرى ھندى وختى چاكخواز
و بانگهه‌لدىران كارگرين مەفھوم و تىگەھشتنا
دەعوي دورست بىكەن، و بەرى خەلکى ب دورستى
بەدنه ئىسلامى، و ئىسلامى ب رەنگى دورست بۇ
خەلکى بەرچاڭ بىكەن، و خەلکى گازىكەن دا ئىسلام
بېيىتە ڙيانا وان، و ڙيانا خۇ ژ ھەمى لايانقە ل سەر

بناخهی ئىسلامى ئاڭكەن، مۇسلمانىت ساده بەرى
يىت نەمۇسلمان و نەيارىت دىنى د رىكا واندا
راوھستيان، و رىك ل وان گرتن، و گرفتارى بۇ
چىكىن، و كارى فان بانگەلدىرەن عنتىكە دىتن،
چاوا فان دقىيت ئىسلامى بکەنە د ھەمى تشتاندا و
ب ھەمى تشتانقە گرىدەن، و ببىتە مەنھەج و رىباز
و پروگرامى ياسايا ژيانى؟!!!!!!.

و ب راستى گرفتارى و ئاستەنگا مەزن د رىكا
ئىسلامخوازاندا ئەف تىگەھشتىنە سادەيە ژ هندەك
مۇسلمانان، و ئەفەيە ئارىشەيا، ناخخۇيى يا مەزن يا
زىانى دگەھىنىتە مۇسلمانان، بەرى وى ئەزىزەت و
نەخۆشى يا نەيارىت دىنى بۇ بانگەلدىر و
ئىسلامخوازان چىدەن.

و ھەر ئەفە بۇو تىنەگەھشتىنە دورست، بۇويە
ئەگەر ھەندى بزاڭا چاكخوازىيى گران بکەن و پاش
بىخىت.

لەوا پىلدۇيىھ بانگەلدىرىيى ب دورستى بىدەينە
نیاسىن و بىزانىن مەخسەد ژى چىھ، دەعوە ب رامانا
خۇ يَا تەقىر ئەقەيدە:

گەهاندىن ئىسلامى يە بۇ خەلکى و نىشادان و
پەروەردەكىندا وانە و جەئىنانا ئىسلامى يە د
ژيانىدا.

ئاشكرايە ئەف پىناسە سى تشتان دگرىت، ھەرسى
قويناخىت بانگەلدىرىيى دگرىت: ((گەهاندىن و
ئاشكراكىن، فېركىن و پەروەردەكىن، و ب جەئىنان
و كارپىكىن)).

و خودايى مەزن فى چەندى د کارى پىغەمبەرى
خۇدا (ﷺ) كو بانگەلدىر و داعىيى ئىكى يە د
چەند ئايەتە كاندا ئاشكرا دكەت كو دفيت دەعوى
ئەف ھەرسى قويناخە تىدابن وەكى فى ئايەتا پىرۇز:
﴿ هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأَمَمِينَ رَسُولًا مَّتَّهُمْ يَتَّلَوْ عَلَيْهِمْ
آيَاتِهِ وَيَرْزَكِيهِمْ وَيَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِنْ
قَبْلِ لَفِي ضَلَالٍ مُّبَيِّنٍ ﴾ (الجمعة: ۲)، خودايى مەزن

پىغەمبەرەك بۇ عەرەبان، ھەر ژ ناڭ وان ب خۇ
ھنارت، دا ئايەتىت خودى بۇ وان بخوينىت، و دا وان
﴿ ژ قرېزَا شىركى و گاورىيى و گونەھان ﴾ پاقز
بىكەت، و دا وان فيرى قورئانى و سوننەتا
پىغەمبەرى بىكەت، ھەر چەندە بەرى ۋى ئە و د
گومرايىيەكا ئاشكرادا بۇون.

و گۆتنا خودى (يَتَلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ: ئانکوو ئايەتىت
خودى بۇ وان بخوينىت) گەھاندىن و ئاشكراكىن
ئىسلامى دگرىت كو قويناخا ئىكى يە، (وَيَرْكِيمْ
وَيَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ: ئانکوو دا وان پاك و پاقز بىكەت، و
فيّرگرن و پەروردەگرنى دگرىت كو قويناخا دوووى
يە. ديسا ئەمرى خودى (وَيَعْلَمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ)
كارپىكىن و (تطبیق) و جەھىنانى دگرىت، چونكى ل
فيّرى مەخسەد ژ (الكتاب) قورئانە و (الحكمة)
سوننەت و رىكَا پىغەمبەرىيە (رسُلُّهُ) ھەرودى
پترىيا زانىيان فى دېيىن، و رىكَا پىغەمبەرى ژى ب
راستى رىكَا جەھىنانا قورئان و ئىسلامى يە.

فیجا ژ فی پیناسی ئاشكرا دبیت دەعوە و
بانگەھەلدىرى نەبەس خوتىخە خواندن و وەعز و
شىرەتەكە دەھىتەكىن و ھەر ھند، نەخىر، نە بەس
ئەو ب تنى يە، بەلكى نەخشەكىشانە كۆ ئىسلام
جەن خۆ د ژيانا مەدا بکەت و بىتە ب جەئىنان، و
ھەتا ئەفە ژى ب دەست مەفە دەھىت دەقىت د
بانگەھەلدىرىيىدا ئەم خەمى ژ ۋان ھەرسى قويىناخان
بخوين. ديسا ژ فی پیناسى ديار دبیت: ئەۋى دەعوا
ئىسلامى بەس دكەتە د وەعز و شىرەت و خوتىپەرە و
خەمەكا ھەڙى ژ دىنى خۆ نەخوت ئەو نە
بانگەھەلدىر و داعىيە.

ژ ئەفا بۇرى ديار دبیت ئەو دەعوا، مە مەخسىد
پى ئەوا پىدۇلى سەر موسىمانان پى رابن: ئەوه يَا
بۇ ب جەئىنانا ۋان ئارمانچان كار دكەت:
۱- ئاقاکرن و دامەزراندنا جقاکەكى ئىسلامى، كۆ
ئەفە گازىيَا ھەمى پىغەمبەران بۇو.

۲. دهعوا چاکخوازی و باشییى د جقاکیت موسلماندا،
ئەویت خەلەتى و خرابى و گونەھ د نافدا
پەيدابووين، و ئەرك و واجب تىدا بەرزەبووين.

۳- بەرددوامى پىدانان بانگەلدىرىيى د ناف وان
جقاکاندا دا هەر ساخلم و سلامەت بەمینن.

و ئەڭ ئارمانجە ب جە نائىن، ھەكە موسلمان
ھەمى خۇ نەدەنە ئىك و دەستىت ھەمىيان د
نافييىكدا نەبن، و كار نەبىتە كارەكى پىكىفە و يىن
ھەمىيان، و كۆم پىكىفە بۇ ئىسلامى كار نەكەن، و
ھەر ئىك د جەن خۇدا نەبىتە پىشىيەكى باش و
جەن چاڭلىكىرنى و ھەر ئىك دەولەتا ئىسلامى د دلى
خۇدا ئافا نەكەت.

حوكم و بريارا بانگهه لدېرىيى

بەلافکرنا ئى دينى پىدۇيىه ل سەر ھەر موسىمانەكى
ھەبىت، ج ڙن چ مىر، بقىت و نەفەيت دەپت ل دويش
شيانا خۇ پى راببىت.

ئەو دينى خودى د دەرھەقى ويدا ئەمر دكەت
﴿إِنَّ الدِّينَ عِتْدَ اللَّهِ الْأَسْلَامُ﴾، ﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ
الْأَسْلَامِ دِيْنًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنْ
الْخَاسِرِينَ﴾ (آل عمران: ٨٥)، دينى دورست ل دەپ خودى
ئىسلامە، و ھەر كەسى ژ بلى ئىسلامى دينەكى دى
بىگرىت، ژى نائىيته قەبۈيلەرن و ﴿ دەپت بزانىت ﴾
كۆ ئەو د ئاخىرەتىدا ژ خۆسارتانە.

ئەو دينى خودايى مەزن ب ئىسلامى نافكى، و
ئىسلام ژى ئەفەيە مرۆڤ خۇ بسپىرىتە خودى و خۇ
تەسلىمى ئەمرى خودايى مەزن بكەت و ئەمر و
فەرمانىت وى ب جە بىنىت، و ژ وان ئەمران ئەفەيە

ئەم دىنىٰ وى بەلاف بکەين و بانگەلدىرىيى بۇ
دىنىٰ وى بکەين، و ئىك ژ فەرمانىت خودى ئەفه يە
ئەم ب ئاڭىرنا عەردى راپبىن (واسنۇغىرمۇ فىها)
و قى عەردى بکەينه جەن زيارى، و پىددۇيە ئەم د
عەردىدا زىرەقانىت دىنىٰ خودى بىن و دنيا خۇ ژى
ب قى دىنى برىچە ببەين، و ئەن ئەفه يە (استخلاف)
د قورئانىدا هاتى، ھەروھكى زانايىت مە دېيىزىن:
ئىستىخلاف ئەفه (حراسة الدين و سياسة الدنيا به)
تو زىرەقانىيا قى دىنى بکەى و بپارىزى، و ھەمى
كارىت خۇ ژى د قى دنيايىدا ب قى دىنى ب رىچە
ببەى. ئانکوو قى دىنى بکەيە ئاراستەكەر و رىچەبەر
بۇ ھەمى شۆل و كار و بارىت خۇ و پشتى ھنگى
زىرەقانىيى ژى لى بکەى.

قىيغا خودايى مەزن ئەمرى مە دكەت، ئەم
بانگەلدىرىيىا قى دىنى بکەين و زىرەقانىيا وى ژى
بکەين، ژ قى ديار دبىت بانگەلدىرىيىا ئىسلامى ل سەر
مە فەرزە و واجب دانايە، و نە ب ھىقىيىا گىولى مەفھە
ھىلايە كو ب كەيضا خۇ بکەين، مە دقىت بکەين و

مه دفیت نهکهین.. نهخیر، هندیکه کاری دهعوه و
بانگهه لدیریی ب خودی نههیلايە ب هيقىيَا
حەزىكىن ئان نەحەزىكىنا مەفه. مە بقىت و نەفیت
دفیت بانگهه لدیرىيى و دهعوى بۇ فى دينى بکەين.

ژ بەرچ؟ چونكى دهعوه جىهادە، و جىهاد ژى
پىدھىيە نەھىتە راوهستاندن، لموا پىغەمبەر (ﷺ)
دبىزىت: ((الجهاد ماض الى يوم القيمة)), جىهاد
دفیت يا بەردهوام بىت هەتا رۆزا قيامەتى و دفیت
نەھىتە راوهستاندن، و جىهاد ژى نە ئەوه كەسەك
بەس د شەرپى ب تنيدا كۆم بکەت، چونكى شەرپ رىكەكە
ژ رىكىت جىهادى، نىشان و بەلگەيى مە ژى ل سەر
فى چەندى ئەۋەھىيە.. پىغەمبەر ئەم (ﷺ) د ژىيى
شىست و سى سالىيىدا يى چۈيە بەر دلوقانى يى
خودى، و ژىيى وى چل سال بۇون دەمى وەھى بۇ
هاتى و بۇويە پىغەمبەر، بىست و سى سال تنى ژىيى
پىغەمبەر اتىيى بىرن، و ژوان سىزدە سالان ما د
مەكەھىيدا و سالا سىزدە ژ نۇى مشەخت بۇو و چۇ

مهدينى و ل مهدينى ژى سالا دووئى مشەختى شەرى
بەدرى چىبوو.

و هەگە ئەم حسېب بىھىن و بىزىن ژىيى
پىغەمبەرى () سال بۇون دەمىن وەھى بۇ
ھاتى و سالا (٦٣) يى چۈيە بەر دلۇۋانىيا خودى
(- =) سال ژىيى پىغەمبەراتىيى بۇون، و
(١٣) سالان ما ل مەكەھى بەرى مشەخت بىيت، و
شەرى بەدرى سالا دووئى دەست پى كر (+ =)
سالان ژىيى پىغەمبەراتىيى، پىغەمبەرى ()
شەر تىدا نەكىرييە (- =) سالىت دويماهىيى
ژ نوى دەستويىرىيَا شەرى يَا ھاتىيەدان، ئەرى ئەفە
دئى جەسارەتى دەتى ئىكى بىزىت پىغەمبەرى ()
ھەشت سالان تى ژ زىيى خۆ جىھاد يَا كرى و پازدە
سالىت دى يىت پىغەمبەراتىيى چو جىھاد نەكىرييە؟!
چونكى شەر تىدا نەچىبوو، نەخىر وەنинە
چونكى شەر (قتال) رىكەكە و پشکەكە ژ جىھادى و
نەجىھاد ھەمىيە، چونكى ژ ھندى مەزنترە د شەرى
تنىدا بىتە كۆمكىن، و ئەگەر قورەيشىيان باوهرى ب

ئىسلامى و پىغەمبەرى ئىنابايە ھەر شەرى بەدرى
چىنەدبوو، ھەروەسا ئوحود و ئەحزاب و فەتحا
مەگەھى. ل ۋىرى پىدىقىيە تىبگەھين جىھاد
مەزاختنا ھەمى شىانانە د رىكا خزمەتا دىنى
خودىدا دا ھەر يى سەركەفتى بىت.

و فەرە بزانىن دەعوا مە ئەفروڭە جىھادە، و
جىھاد ڙى ل سەر ھەمى مەرۋەن فەرزە ھەر ئىك ل
دويف شىانىت خۇ. ۋىجا دىاربۇو دەعوە و
بانگەھەلدىرىيَا دىنى خودى دېلىت ھەر يَا بەرددوام
بىت، و ھەر گافا مە دەست ڙى بەردان بلا بزانىن
ھنگى دى شەرمزارى و رسوايى ھىتە د رىكا مەدا،
لەوا پىغەمبەر ﷺ دېلىزىت: ((ھەكە ھوين ب
دويف كېرىن و فرۇتنى كەفتەن، و ھەكە ھوين ب
دويف خودانكىرنا تەرش و كەوالى كەفتەن، و ھوين ب
دويف چاندى كەفتەن و ھەوھ جىھاد ھىلا و ب پشت
گوھىت خۆفە ھافىت . ئانکوو ھەوھ بانگەھەلدىرىيَا
دىنى خودى ھىلا و ھوين ب دەعوا دىنى خودى

نەرابۇون - خودى دى رسوایي يەكى دەتە ھەوه و
نارابىت ھەتا جارەكا دى هوين نەزىرە فە جىهادى)).
د ئەنجامدا ھىلانا بانگەلدەرىيى دى بىتە
ئەگەرى ھندى رەزالەتى و رسوايى ب سەر مەۋېيدا
بەھىت و موسىلمان بشكىن و لەواز بىن، و ب راستى
ئەفرۇ ئەم حالى خۇ دېيىن و حالى موسىلمانان
دېيىن و كراسى ئەم ھەمى تىدا كا يى چاوايە. قىيىجا
پىىدىقىيە موسىلمانان ئاگەھ ژ خۇ ھەبىت و ل خۇ
بىزقىن و بىزانن كا ئەف رسوايى و سەقكىيە و ئەف
پاشكەفتىن و بىندەستىيە ژ كىيىھەت؟!.

قىيىجا دېيىت بىزانىن دەعوە و بانگەلدەرى كارى
مەيە، و ئەم پى راببىن خۇ چەند نەخۆشى ژى د
رىيکا ويىدا بىگەھنە مە، و نابىت چو جاران ئەم وان
نەخۆشىيان بىكەينە ھېيجهت كو دەستان ژ دەعوا خۇ
بەردەين ئان سىستىيى تىدا بىكەين، چۈنكى دەعوا مە
جىهادە و پىىدىقىيە جىهاد ژى يا بەردەوام بىت و
دەست ژى نەھېيىتە بەردا.

پیغەمبەر د ۋى رىكىدا

پیغەمبەران د رىكا بانگەلدىرىيَا دىنى خودىدا
گەلەك ئەزىيەت و نەخۇشى يېت دىتىن، و گەلەك
تەنگاڭى و ئاستەنگ يېت كەفتىنە د رىكا واندا، بەلى
د گەل ھندى ڙى ۋان پیغەمبەران گافەكى ڙى پشتا
خۇ نەدایە دەعوا خودى و دەست ڙى نەبەردا، و
ھەڤال و ھۆگرىت وان ڙى دەست ڙ دەعوى بەرنەدان،
د گەل وان ئاستەنگ و نەخۇشىيان ھەر خۇراغر و
بەردەۋام بۇون.

راستە گۆمان تىدا نىنە ئەقە رىكەكە نابىت
ئاستەنگ و نەخۇشى بۇ مەرۆڤى تىدا نەچىيىن، بەلى
د گەل ھندى ڙى نابىت مەرۆڤ دەستان ڙى بەردەت و
خەمى ڙى نەخوت.

ئەفە ئەو رىكە يا يەحىا (سلاف ل سەر بن) تىدا
هاتىيە قەكۈشتن، ئەفە ئەو رىكە زەگەريا (سلاف ل
سەر بن) تىدا هاتىيە مشاركىن، ئەفە ئەو رىكە
يۈوسىف (سلاف ل سەر بن) تىدا هاتىيە زىندانكىن،
ئەفە ئەو رىكە نووح پېغەمبەر (سلاف ل سەر بن)
نەھ سەد و پىنجى سال تىدا بىرىن و دەغان ھەمى
سالاندا رۆزەكى نەگۆت كا دا دەستت ژى بەردەم،
بەلكى يى بەردەوام بۇو و ھەمى رىك ژى گرتىن و
ھەمى وەختى خۇ شەف و رۆز دانى وەكى دېيىزىت:
﴿قَالَ رَبُّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا﴾ (نوح: ٥).
گۆت: خودى وۇ من ب شەف و رۆز (ھەمى وەختان)
گازى ملەتى خۇ دىكىر بۇ رىكى تە، و دىسا دېيىزىت:
﴿ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ، ثُمَّ إِنِّي أَعْلَمُ بِأَنَّهُمْ وَأَسْرَرْتُ
لَهُمْ إِسْرَارًا﴾ (نوح : ٩)، پاشى من ب ئاشكەرايى و بى
ترس گازى وان كر، پاشى من ب ئاشكەرايى و
نەپەنى گازى وان كر.

قىچا ئەفهىيە رىكا پىغەمبەران و ئەفهىيە رىكا
چاك و خودى ناسان، و ئەفهىيە رىكا ھەفال و
ھۆگرىت پىغەمبەران، چو جاران دەست ژ دەعوا خۇ
بەرنەداینە د گەل وان ئاستەنگ و نەخۇشىيىت بۇ
وان چىدبوون.

پىددۇيە مەرۆڤى ئەف باوهرىيە ھەبىت کو دەعوە
واجبه و نابىت مەرۆڤ دەست ژى بەردەت، و ئەف
باوهرىيە مەرۆڤ پال بىدەت ب كريyar (عملى) كارى
بانگەلدەرىيى بکەت.. و ئەگەر مەرۆڤ ب كارى
دەعوئى نەرابىت ما بۆچىيە بىزانىت دەعوە واجبه؟
مانى دەقىت پاشتى قى باوهرىيى و زانىنى كار
ھەبىت، و مەرۆڤ ب كارى بانگەلدەرىيى رابىت، و
دەقىت ئەف باوهرىيە وەل مە بکەت ئەم ئىسلامى و
قورئانى بۇ خەلکى ديار بکەين و بەر ب خەلکى
بچىن، و ئەم دويىش وان بچىن و خۇل ھېقىيَا وان
نەگرین ھەتا ئەو بھىن، راستە ئەفرو ئەم دېينىن
خەلک گەلەك يى بەر ب ئىسلامىيە دەھىن و دېينىن

د روينشنه كيّدا ئىسلاما دورست بۇ هندهكان يا
دھيّته گۈتن و يا دېيىتە ئەگەر ئەنلىكى ل خۇ بىزقىن
و تەوبە بکەن، و ئەفه قى رادگەھىنىت و ديار دكەت
كا ئەفرۆ ئەم د راستا دينى خۇدا چەند يېت بى
خەمىن، و خەما خۇ ھەمىيى نادەينە
بانگەلدەرىيى و دينى خۇ، و ب دورستى گازى يا
دينى خۇ ناكەين.

ئەفه چىرۇكەكا راستە ل ئېيك ژ ويلايەتىت:
ئەمرىكى يا چىبۇوپەن، خودانى چىرۇكى دېيىت:
من سەرەدانەك بىرە زىندانەكى ژ زىندانىت
ئەمرىكا كۈزى ياسايان وان ئەفه يە داخوازا شىرەتكاران
دكەن نەخاسىمە يېت موسىلمان دا شىرەتان ل
گونەھباران بىلەن بەلكى ئەۋىت زىندانىتى
گونەھبارىيان بەھىلەن و رەوشتى خۇ بگوھۇن، و
ھەكە بۇ دەستەھەلاتدارىت زىندانى ديازە بۇو، فلان
گرتى يىن چىبۇوپەن و رەوشتى خۇ يىن باشىرى ئەفه
دى بىتە ئەگەر ئەنلىكى حوكىمى وى سەڭ بېيت، و

بەرى وەختى خۇ دەركەفيت، دېيىزىت: ئەز چۆمە د
زىندانەكىيە و من مەرۋەك دىت ئىك ژ وان بۇو يى
ب گونەھبارىيان نىاس، من ئىسلام بۇ بەرچاڭ كر و
كا چاوا ئىسلام دىزى گونەھبارىيى يە و كا چاوا
حەزى ناكەت و كا چاوا ئىسلام حەز ۋىيانى و
عەدالەتى و مافان دكەت و كا چاوا ئىسلام رىز و
كەرامەتا مەرۋەن دپارىزىت، دېيىزىت: ئەو مەرۋە
موسالمان بۇو، و دېيىزىت ھەلبەت ئەڭ مەرۋە
مولاكەچى بۇو، و گەلەك يى ب ھىزبۇو، ژ زىندانى
دەركەفت.. پشتى ھەيقەكى هاتە دەڭ من و گەلەك
يى كەربگەتى و يى سۆر بۇو، گۆت:

- سويچىت تەبۇون، سويچىت تەبۇون و ژ بەر تە
وەلى هات.

و تبلا خۇ كە د ناڭ چاقيت منرا، و دېيىزىت ئەز
گەلەك ژى ترسىام نەكۆ خرابىيەكى د دەرھەقى
مندا بىكەت، ئىنا من پسىيار ژى كر:

- ئەرئ تو بوجى وەبىزى. من ج گرىيە بېيتە
سوچىت من؟

گۆت: بەلى تە ئىسلام يا بۇ من گۆتى و ئەز ب
رىكا تە يى موسىلمان بۇوينم، و پشتى ئەز ژ زىندانى
دەركەفتىم و چۆيمە مال، من ۋياقى دىنى
بگەھىنەمە مروڦىت خۇزى و مالا خۇزى و من
ئىسلام بۇ بابى خۇزىت و موسىلمان بۇو، و مالا من
ژى ھەمى موسىلمان بۇون، بەلى مخابن جەن داخى يە
ئەز نەگەھشتمە دايىكا خۇ، ئەمرى خودى كربوو
بەرى ژ زىندانى دەركەفم، ئەز ب خودى كەمە سوچى
و سەبەب تو بۇويى ھەكە تو زوپىر ھاتبائى و تە
ئىسلام بۇ مە گۆتبىا، ئەز دا زوپىر موسىلمان بىم، و دا
زوپىر دەركەفم و گەھمە دايىكا خۇزى، و ب خودى
دايىكا من گەلەك ژ بابى من دلۇقانىز بۇو، فيجا
ئەفرۇڭە كى سەبەبە دايىكا من ل سەر كوفرى چو،
سوچىت تە بۇون، تە زوى خۇ نەگەھاندە من.

بەری خۆ بدى کا مە چەند تەخسیرى د راستا دىنى
خۆدا كرىيە، ئەفروڭە خەلک يى دھىت ھىقىيا ژ
مە دكەت ئەم ئىسلامى بگەھينىن، و ۋىبايىھ مە
دەرگەھىت خەلکى قوتابان و ئەم ل دويش خەلکى
چۈباین، و دېيىت بىزانىن ئەڭ خەلکە نەدەمنىت
خودىئە بەلكى گەلەك ژ وان و باراپتى ب دورستاھى
تىئەگەھشتىنە، و ئىسلام ب دورستى بۇ نەھاتىيە
گۆتن، و روينىشتىنە كا ژ دل و دلسۈز بەسى وانە كو
ئەو ل خۆ بىزقىن و تەوبە بىكەن.

پىدۇيىه ئەم دەعوا خۆ نەدەينە

ب چو تاشان

بەرى خۆ بدى دەمى گرگەرە و كەنگەنە يىت
قورەيشىيان كۆم بۈوۈن و چەند پېشنىارەك
پېشکىشى پېغەمبەرى كرین، گۆتنى:
- تە چ دېت.. هەكە تە میراتى و خوندكارى
دېت ئەم دى تە كەينە خوندكارى خۆ.. و هەكە تە
دەولەمەندى و زەنگىناتى ژى دېت ئەم دى ھند
مالى بۇ تە كۆم كەين تو ژ مە ھەمىيان زەنگىنلى
بەھى.. و هەكە تە ژنەك دېت بەس دەستى خۆ
درېڭى، ياز ھەمىيان جوانتر د ناڭ عەرباباندا ئەم
دى بۇ تە ئىينىن.. ۋېجا چ ژ فان تە دېت ئەم د
ئامادەينە.

و پشتى (ابو طالب)ى مامى پىغەمبەرى ئەف
داخوازه دانايىنە بەر سىنگى پىغەمبەرى (ﷺ)، ئينا
گۆت:

ئەز ب خودى كەم مام هەكە ئەو رۆزى دانىه
سەر ملى من يى راستى و هەيقى دانىه سەر ملى من
يى چەپى كو ئەز فى رىكى بەھىلەم ئەز ناھىلەم ھەتا
خودى سەر دئىخىت ئان ژى ئەز ل سەر دچم و
نەمىنەم.

ئەا پىدۇيىھ ئاخىتنىا پىغەمبەرى خۆشىتى
بەردەوام د گوھىت مەدا بىت و بىزىن ب خودى
ھەكە ئەف خەلكە عەرد و عەسمانان بەدەنە مە و رۆز
و هەيقى بدانىنە سەر ملىت مە ئەم دەست ژ دەعوا
خۇ بەرنادەين و پشتا خۇ نادەينى.

بەلگە و نیشان ژ قورئانى ل سەر پىدۇنى يا بانگەلدېرىيى

ھەكە ئەم بەرى خۇ بەدينە كتىبا خودايى مەزن
قورئانا پىرۆز، دى گەلهك و گەلهك بەلگە و نیشانان
ل سەر پىدۇنى يا دەعوئى بىنinin كو دەعوه واجبه و
نەبەس موستەحەب و سوننەتە، ھەكە مە بقىت دى
پى رابىن و ھەكە مە نەقىت نە. خودايى مەزن
ئەمر دكەت ﴿ ۖ قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَذْغُوا إِلَى اللَّهِ عَلَى
بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنْ اتَّبَعَنِي ﴾ (يوسف: ۱۰۸)، ھەمى موحەممەد
بىزە: ئەفھىيە رىيکا من، رىيکا من بانگەلدېرىي و
دەعوه و گازىيَا دىنى خودى يە، و ئەڭ گازىيە ژى
دەقىت (على بصيرە) بىت ئانکوو يا ب پەيرەو و
پرۇگرام بىت و شارەزايى تىيدا بىت، و دەقىت بىزانىن
كا چاوا دى دەعوئى كەين، دەقىت دەعوه يە كا ب

نه خش بيت و ده عوه يه کا ب سه رو به و مه نه هجى
بيت و ل سه ر بناخه يه کى مو كوم و نه خشه كرى
بيت. (أنا وَمَنْ اتَّبَعَنِي) ئهز و هر كەسى ل دويش
من ده يىت، ئهز و هر كەسى خۇز من حسيب
بکەت.. دياره يى ئە فرۇ پشتا خۇ بدەتە گازى ييا
خودى و ب بە لافكرنا وي نە رابىت و خەمى زى
نه خوت هە روھكى ئە و خۇز دويشچوئىت پېغەمبەرى
نادانىت، چونكى پېغەمبەر ل قىرى رىكا خۇ و
دويشچوئىت خۇ ئاشكرا دكەت، كو باڭگەلدىرى و
گازى ييا دينى خودى يە، و يى ل سه ر قى رىكى
نه بيت و ل قى رىكى نە چىت ئە و نە ز دويشچوئىت
وى يە، و هە كە راستە ئەم خۇ دويشچوئىت
پېغەمبەرى ددانىن و خۇ حسيب دكەين، پا ئە فە چ
سستى و تە خسىرى يە ئەم د راستا گازى ييا خودى و
بە لافكرنا دينى ويدا دكەين؟!

بۆچى ئەم خەمى ز دينى خودى ناخوين؟!..
بۆچى ب دورستى ب گازى ييا دينى خودى نارابىن؟..

فیّجا ههکه تو ژ وانی یېت دهعوی نهکه، و گازیا
دینی خودی ل سهر خو واجب نه بینی و پی نه رابی
و خه می ژ فی دهعوی و فی دینی نه خویی، رامانا
وی ئه وه: تو ب خو بهرسقی ل سهر دده، ئان تو ب
خو حومى ل سهر خو دکه کو تو نه ژ وان
که سانی یېت (وَمَنْ اتَّبَعَنِي) دویش پیغەمبەری (ﷺ)
دچن.

دیسا یى بانگەلدیریی ل سهر بنا خەیە کى
مه نە جى و ب پەيرەو و پرۆگرام نه کەت دیسا ئە و
ب دورستايى ل سهر رىكا پیغەمبەری نىنە.

❖ به لگە و نىشانى دى ئە قە يە:

﴿وَلَتُكُنْ مِّنَ الظَّالِمِينَ إِذَا أَنْتُمْ تُدْعَونَ إِلَى الْخَيْرِ﴾ (آل عمران: ۱۰۴)
، بلا هوين هەمی ژن و زەلام پیکفە ببنە كۆمەك
گازىيا خىرى بىكەن، و (من) ل فىرى رامانا وی ئە و
نىنە هەروەكى هندەك دېيىن، بلا هندەك ژ هە وە ب
ۋى رەنگى بن، نە خىر چونكى ئەف (من) ل فىرى
وەكى فى (من) ئى يە دەمى خودايى مەزن دېيىت:

﴿فَاجْتَنِبُوا الرِّجْسَ مِنَ الْأُوْثَانِ﴾ (الحج: ٢٠) ، خۇز
ھەمى بوتان بپارىزىن و مەخسەد ژى ئەو نىنە خۇز
ھندەك بوتان ب تنى بپارىزىن، بەلكى ژ ھەمى بوتان
دويرىكەفن. ﴿ وَلَتَكُنْ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ﴾ ،
ھوين ھەمى بلا د ھۆسا بن دەعوا خىرى بکەن و
گازىيا ئىسلامى بکەن.

ول ۋىرىئى ژى ديار دېيت كەس نىنە ئەڭ بريارە
ژى نەگرىت.. و كەس نىنە بىئىت ئەڭ ئەمرە ژ من
ناگرىت.. و كەس نىنە بىئىت ئەز ژ وان نىنەم يېت
كۈ دەقىن ب گازىيا دىنى خودى رابن و هندەكىت دى
دى شوينا من پى رابن.

نەخىر كەس شوينا كەسى ناگرىت، و پىددەفييە ل
سەر مە ھەمى كەسان . ھەر ئىك د جەن خۇدا -
گازىيا دىنى خودى بکەت، و ھەر ئىك ژى پىددەفييە
بزانىت ب رىكەكى دەقىت دەعوا دىنى خۇ بکەت..
ئەبوو ھورەيرە ب حەدىسى دىكىر، حەدىسا
پىغەمبەرى دگۈت، بۇ مە فەدگوھازت و كەسى ھندى

وی حهديس ڙ بهر نهبوون، بهلی خالدى کوري
و هليدي ب شيري خو دعوا خو دكر، و بهس رؤژا
موئته نهه شير د دستيدا شكهستن.. فيجا هر ئيك
دشيت ب رهنگه کي خهمني ڙ ديني خودي بخوت و يا
فهر هر ئهفهيه، يى ههی ب روئي خو چونکي
خودان روئييه د ناف مللته خودا، و يى ههی ب مالي
خو، چونکي خودان ماله و خودي که ردما د گهل
کري، و يى ههی ب دنگ و ددرس و زانيانا خو، و
هر ئيکي ب ج پي چيدبیت دفیت پي راببیت.

﴿ ديسا خودايي مهزن د سوره ته کا ديدا ئه مر
دکهت ﴿ والعصْرِ، إِنَّ الْأَنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ، إِلَّا الَّذِينَ
آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا
بِالصَّبَرِ﴾ (العصر: ۲، ۱، ۲) ههلهت ل فيرى ڙي يا دياره
خودايي مهزن سويند دخوت کو مروڻ ههمى د
خوسارهتن ئهو نهبن يېت ب کاري دهعوي و گازىيا
دينى خودي رادبن و بيئنا خو ل سه رئه زيهت و

نه خوشیان ژی دکیشن ئه ویت د ریکا فی گازیيیدا
دگه هنر. فیجا هه که چو بله گه و نیشانیت دی د
قورئانییدا نه بن سوّرەتا عەسر نەبیت، بەسى مەیە ئەم
بزانین گازیيا دینى خودى ل سەر مە واجبه و دفیت
ئەم بکەین هە کە مە بقیت ئەم ژ خوسارەتان نەبین.

﴿ هەروەسا خودایى مەزن د ئايەتەكى دیدا ئەم ر
دکەت ﴿ والمؤمنون والمؤمنات بعضهم أولياء بعض
يأمرُون بالمعروف ويتهون عن المُنْكَر ﴾ () : و ل
قىرى دھوري ژنى ژى ديار دبیت، و نابیت ھزر بکەت
ئەو نە ياخوانييە بۇ ۋى واجبى و ئەركى، بەلكى
ئەو ژى وەكى زەلامىيە د ۋى ئەركىدا، و دەستپېيىكى
كەسى ئىكى باوەرى ب پېغەمبەرى (ﷺ) ئىنای و
پشتەفانى و ھارىكارىيَا وي كرى ژن بوو (خديجة)
دايىكا مە موسىمانان.

فیجا نابیت ئەفرو ئەف كۆما ھنده ياخوانييە د
جفاكى خۇ بدهتە پاش و بىزىت مانى زەلام تنى

دەعوی دىكەن، بەلگى ل سەر وى ژى واجبە وەكى
زەلامى ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ﴾ بەرى خۇ بدى
ھەكە ئەو خۇ ژ (مؤمناتان) حىسىبکەت پىددى يە
بزانىت ل سەر وى ئەركە هارىكارىيَا برايى خۇ
بکەت و دەعوا دىنى خودى بکەت و دەست ژى
بەرنەدەت.

﴿ بەلگە و نىشانا دى ئەمرى خودى يە:
وَلَيَتَصَرَّفَ اللَّهُ مَنْ يَتَصَرَّفَ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾
(الحج: ٤٠) خودايى مەزن د فى ئايەتىدا ئاشكرا دكەت
ئەو دى وى ب سەر ئىخىت و سەرفەراز كەت و دى
هارىكارىيَا وى كەت يى دىنى خودى ب سەر بىخىت،
و ئاشكەرا يە سەرئىخستنا دىنى خودى يا ب دەعوا
دىنى خودىيە گۈيدايىيە، و رىكا وى سەرئىخستنى
بانگەلدېرى و گازىيَا دىنى خودى يە، و ھەكە
راستە مە بقىت سەركەفىن و خودى مە سەرفەراز
بکەت و هارىكارىيَا مە بکەت دقىت گازىيَا دىنى
خودى بکەين و دەست ژى بەرنەدەين.

بەلگە و نیشان ژ حەدیسیت پیغەمبەری (ﷺ) ل سەر پىدۇيىا بانگەھەلدىرىيى

❖ پیغەمبەر (ﷺ) دبىزىت: ((مَنْ رَأَىٰ مِنْكُمْ مُّتَكَراً فَلْيَغِيِّرْهُ بَيْدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلْسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَافُ الْإِيمَانِ)) راما نا حەدیسى ب كورتى: هەركەسى ژ هەوه گونەھ و خرابىھك دىت بلا ب دەستى خۆ بگوھۇرىت، هەكە نەشىا بلا ب ئەزمانى خۆ بىت، هەكە نەشىا بلا ب دلى خۆ بىت و ئەفە لاوازترىن باوھرىيە. فيّجا هەر كەسى ژ مە - ڙن بىت ئان زەلام . دەۋىت دەعوئى بکەت و د رىكا خەلەتىيىدا راودىستىت و بگوھۇرىت.

❖ د حەدیسەكا ديدا ئەمر دكەت: ((مَا مِنْ نَبِيٍّ بَعَثَهُ اللَّهُ فِي أُمَّةٍ قَبْلِيٍّ إِلَّا كَانَ لَهُ مِنْ أَمْتَهِ حَوَارِيُّونَ

وأصحابٌ يأخذون بِسُنَّتِهِ ويقتدون بأُمْرِهِ، ثُمَّ إِنَّهَا
تَخْلُفُ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْوَفَ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ،
وَيَفْعَلُونَ مَا لَا يُؤْمِنُونَ، فَمَنْ جَاهَهُمْ بِيَدِهِ فَهُوَ
مُؤْمِنٌ، وَمَنْ جَاهَهُمْ بِقَلْبِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَمَنْ
جَاهَهُمْ بِلِسَانِهِ فَهُوَ مُؤْمِنٌ، وَلَيْسَ وَرَاءَ ذَلِكَ مِنْ
الإِيمَانِ حَبَّةً خَرْدَلٍ)) نِينَهُ پِيْغَهْمَبَهْرَهْكَ بَهْرَى مِنْ دَ
مَلَهْتَهْ كِيْدا هَاتَبِيَّتَهْ هَنَارَتَنَ، هَهْكَهْ هَارِيَكَارَ وَ
پَشْتَهْ قَانَ وَ هَهْقَالَ نَهْبَنَ رِيْكَا وَ دَگَرَنَ وَ دَويَفَ
ئَهْمَرَى وَ دَچَنَ، پَاشَى دَهْسَتَهْ كَهْكَا خَرَابَ پَاشَ وَانْقَهَ
هَاتَنَ، وَى دَبِيَّزَنَ يَا نَهْكَهَنَ، وَ وَى دَكَهَنَ يَا ئَهْمَرَى
وَانَ پَى نَهْهَاتِيَهَ كَرَنَ، هَهْرَكَهْسَى جَيَهَادَى بَ دَهْسَتَى
خَوْ دَگَهَلَ وَانَ بَكَهَتَ ئَهْ وَ خَودَانَ ئِيمَانَهَ وَ هَهْرَكَهْسَى
جَيَهَادَى بَ ئَهْزَمَانَى خَوْ دَگَهَلَ وَانَ بَكَهَتَ ئَهْ وَ خَودَانَ
ئِيمَانَهَ وَ هَهْرَكَهْسَى جَيَهَادَى بَ دَلَى خَوْ دَگَهَلَ وَانَ
بَكَهَتَ ئَهْ وَ خَودَانَ ئِيمَانَهَ وَ پَشْتَى فَى دَنَكَهَكَ ڙَى ڙَ
ئِيمَانَ وَ باوهَرِيَّ نِينَهَ.

﴿ پيغه مبه رى خوشتى (ﷺ) د حه ديسه کا ديدا
ئه مر دکهت: ((لَيْسَ مِنَ الْمُرْحَمِ صَغِيرٌ،
وَيُوقِرُ كَبِيرٌ وَيَأْمُرُ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَا عَنِ الْمُنْكَرِ))، نه ز
مه يه يى دهستى خو ب سه رى بچويکى مهدا
نه ئينيته خوارى و دلوفانى يى پى نه بهت، و يى رىز
و ته قديرا مه زنى مه نه گريت، و ديسا يى گازى ييا
دينى خودى نه کهت ئه مرى ب باشى يى بکهت و
خرابى يى بدهته پاش و نه هيليت.

و ئه ف حه ديسه زى بهسى مه يه ئه م بزانين کاري
دعوى و بانگهه لدیرى يى ئه رك و واجبه، دقيت
سسلى و خه مسارى تىدا نه هيته گرن.

﴿ پيغه مبه رى (ﷺ) د بىزىت: ((مَثَلُ الْقَائِمِ فِي حَدَّهُ
اللهُ، وَالْوَاقِعُ فِيهَا كَمَثَلِ قَوْمٍ اسْتَهْمَوا عَلَى سَفِينَةٍ
فَصَارَ بَعْضُهُمْ أَعْلَاهَا وَبَعْضُهُمْ أَسْفَلَهَا وَكَانَ الَّذِينَ فِي
أَسْفَلِهَا إِذَا اسْتَقَوْا مِنَ الْمَاءِ مَرُوا عَلَى مَنْ فَوْهُمْ فَقَالُوا:
لَوْ أَنَا حَرَقْتُمْ فِي نُصَبِّنَا حَرْقًا وَلَمْ نُؤْذِ مَنْ فَوْهُمْ فَقَالُوا:
لَوْ أَنَا حَرَقْتُمْ وَمَا أَرَادُوكُمْ هَلْكُوكُمْ جَمِيعًا، وَإِنْ أَخْذُوكُمْ عَلَى

أينديهم نجوا ونجوا جميماً) مهتهلا وي يى بـهـر
تخويبيـت خـودـيقـه رـاوـدـسـتـاـيـي و يـى كـهـفـتـيـه تـيـدا،
وهـكـى مـهـتـهـلا مـلـهـتـهـكـىـيـه پـشـكـى دـگـهـمـيـهـكـىـداـبـ
كـيـشـنـ، هـنـدـهـكـ بـچـنـهـ سـهـرـىـ وـ هـنـدـهـكـ بـچـنـهـ بـنـىـ، وـ
ئـهـوـيـتـ بـنـىـ هـهـكـهـ هـاـتـبـانـهـ ئـافـاـ فـهـخـوارـنـىـ لـ بـهـرـ يـيـتـ
سـهـرـدارـاـ دـبـورـيـنـ، گـوـتنـ: هـهـكـهـ ئـهـمـ كـونـهـكـىـ لـ بـارـاـ خـوـ
فـهـكـهـيـنـ وـ يـيـتـ سـهـرـ خـوـدـاـ ئـهـزـيـهـتـ نـهـدـهـيـنـ، هـهـكـهـ
وانـ هـيـلاـ ياـ وـانـ قـيـاـيـ بـكـهـنـ، ئـهـفـهـ هـهـمـيـ هـيـلاـكـ
چـؤـنـ، وـ هـهـكـهـ دـهـسـتـيـتـ وـانـ گـرـتـنـ رـزـگـارـ بـوـونـ، وـ
هـهـمـيـ رـزـگـارـ بـوـونـ.

فيـجاـ مـهـتـهـلاـ مـهـ مـرـوـقـانـ وـهـكـىـ مـهـتـهـلاـ هـنـدـهـكـ
كـهـسـانـهـ چـوـيـنـهـ دـگـهـمـيـهـكـاـ هـوـسـادـاـ، وـ هـنـدـهـكـ ژـ مـهـ
چـوبـنـهـ قـاتـىـ سـهـرـىـ وـ هـنـدـهـكـ چـوبـنـهـ قـاتـىـ بـنـىـ، وـ
يـيـتـ لـ قـاتـىـ بـنـىـ بـيـزـنـ ئـهـمـ نـهـشـيـنـ بـچـيـنـهـ قـاتـىـ
سـهـرـىـ ئـافـاـ فـهـخـوارـنـىـ بـوـ خـوـ بـيـنـيـنـ، ماـ بـوـچـىـ ئـهـمـ
بـنـىـ گـهـمـيـيـ كـونـ نـاـكـهـيـنـ وـ ئـافـىـ بـوـ خـوـ ژـ دـهـرـيـاـيـيـ
بـيـنـيـنـ، فيـجاـ ئـهـمـ ئـهـفـيـتـ سـهـرـىـ هـهـكـهـ مـهـ هـيـلاـ ئـهـوـ

گەمىيى كون بىكەن، ئەفە دى گەمى بن ئاڭ بىت و
ئەم يېت سەرى و يېت بىنى ھەمى پېڭىۋە دى
خەندقىن، بەلىن ھەكە مە دەستىت وان گرتن و
نەھىلان گەمىيى كون بىكەن ئەفە ئەم ھەردوو
جوين پېڭىۋە رزگاربۇوين.

ئەفە ل سەرچ دئىت؟

ھەكە ئەم دەست ژ گازىيا دىنى خودى بەردىيەن و
بەيلىن خرابى و گونەھى بىتەكىن و دوستا وان
پاشقە نەبەين، ئەفە كونكىندا گەمىيى يە و مە ھىلا
گەمى كون بىبىت، ھنگى ئەفە باش و خراب پېڭىۋە
دى د ئاڭرى خراباندا كەلن و پېڭىۋە دى ئىزايى
خۆن.

دەستبەردان ژ دەعوی

ئەرىھەكە مە دەست ژ گازىيَا دىنىخۇدى
بەردا، دىج ب سەرىمە هيٽ؟

ئىك: ئەفەيە ئىزايىھەكە گشتى دىب سەرمە
ھەمىيىاندا هيٽ، و ئەم ھەمى دىد ئاگريدا كەلين،
و ھەمى باش و خراب پىكىشە دىخويكى دەين، لەوا
خودايى مەزن ئەمر دكەت: ﴿ واتقُوا فِتْنَةً لَا تَصِيبُنَّ
الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْكُمْ خَاصَّةً وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ
الْعِقَابِ﴾ (الأنفال: ٢٥) ئانکو: و خۆ ژ ئاتافەكى بپارىزىن،
نە بهس دىوان ب تىنى گرىت، ژ ھەوه، ئەۋىت سەم
كرين؛ و بزانىن جزايان خودى ب راستى جزايان كى
دژوارە. قىيىجا ھەكە بىيىدەنگى ل سەر خرابىيى
هاتەكرن و خرابى زىيىدەبۇو ھنگى بزانىن ھەكە هات
و ئيزا هات ئەم ھەمى دىب بەر كەفين نەبهس يى
گونەھكار ب تىنى، ئەۋىت خرابى كرين ژ بەر
خرابىيَا وان و ئەۋىت دى ژ بەر بىيىدەنگىيَا وان..

ههروهکی ئەم كورد دبىئن هەكە ئاگر بەربوو دەھلى
تەپ و هشك پىكىفە دسوژن.

دۇو: ئەفهىيە خودايى مەزن دوعايىت چاك و خودى
ناسان ڙى قەبويل ناكەت. لەوا پىغەمبەر (ﷺ)
دبىزىت: ((وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لِتَأْمَرُنَ بِالْمَعْرُوفِ،
وَلْتَهُوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ، أَوْ لِيُوْشِكَنَ اللَّهُ أَنْ يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ
عَقَابًا مِّنْهُ، ثُمَّ تَدْعُونَهُ فَلَا يُسْتَجَابُ لَكُمْ)) ئەز ب وى
كەمە يى روحا من د دەستىدا يان هوين دى ئەمرى
ب باشىيى كەن و نەھىي ڙ خرابىيى كەن يان نىزىكە
خودى دى سزايمەكى ڙ دەف خۇ ب سەر وەدا ھنېرىت،
پاشى هوين دوعا ڙى ڙى بکەن ڙ هەوه نەورگرىت.

سى: مرۆڤ هەزى لەعنەتا خودى دبىت، هەزى هندى
دبىت مرۆڤ دويىرى دلۇفانىيَا خودى ببىت، و
پىغەمبەر (ﷺ) دبىزىت: كەسەك ب كار و كريارييت
خۇ ناچىته بەحەشتى، پىسياز ڙى هاتەكىن، تو ب
خۇ ڙى؟ گۇت: خۇ ئەز ڙى، هەكە ب دلۇفانىيَا
خودى نەبىت. فيجا هەر جارا تە دەستى خۇ ڙ
دەعوى و گازىيَا خودى بەردا دى زىبار بى ڙ

دلوفانیا خودی و کهس ژی ب کار و کریاریت خو
ناچیته به حهشتی ب دلوفانیا خودی نه بیت.

لَهُوا خُودَائِيْ مَهْزَن ئَهْمَر دَكَهْت ﴿ لَعْنَ الَّذِينَ
كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَى لِسَانِ دَاؤَدْ وَعَيْسَى ابْنِ
مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ﴾ (الْمَائِدَةَ: ٧٨) ،
لَهُعْنَاهْتَ لَ وَانْ ئِيسْرَائِيلِيَّانْ هَاتَهْ كَرْنَ ئَهْوَيْتَ
گَاورْبُووْبِينْ لَ سَهْرَ ئَهْزَمَانِيْ دَاوُودِيْ وَ عِيْسَايِيْ
کُورِيْ مَهْرِيْهْمِيْ، ژَ بَهْرَ نَهْگُوهْدَارِيَّا وَانْ گَاورْبُووْبِينْ،
وَ زِيْدَهْ گَافِيْ ژَيِّ دَكَرْنَ. ژَ بَهْرَ چَ؟ چُونَكِيْ وَانْ دَهْعَوَا
دِيْنِيْ خُودَيِّ هِيَلَا وَ ئَهْمَر بَ باشِيِّيْ نَهْكَرْنَ وَ
خَهْلَكَ ژَ خَرَابِيِّيْ نَهْدَانَهْ پَاشَ

﴿كَانُوا لَا يَتَاهُونَ عَنْ مُتَكَرِّرٍ فَعْلَوْهُ لَبَسٌ مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ﴾ (المائدة: ٧٩)

دکرن نه دانه پاش، چ پیسه هکار بوو وان دکر.
 چار: دبیته ئەگەر ئەندي ئەو و يى گونه هکار ب
 رىزەكى بىنە دانان، و حسىبا وي و يى گونه هکار
 بىنېتە ئېيك.

قەدر و بھايى بانگەلدەريان

ھەكە ئەم بزانىن کا خودايى مەزن ج كەرەم و
قەدر و بھا دايىه بانگەلدەريان، دى وەل مە ئىت
دەست ژ گازىيَا دينى خودى بەرنەدەين:

﴿ بانگەلدەر رۆزًا قيامەتى سەرپشك و بئارەبىت
خەلكىنه، و سەرفەرازن د دنيا و ئاخىرىتىدا و ئەون يىت
سەركەفتى. خودايى مەزن ئەمر دكەت: ﴿ولتۇن مىتكم
أممَةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَا عَنِ
الْمُنْكَرِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴾ (آل عمران: ۱۰۴)، بلا
ھوين ھەمى بىنە ملەتك داخوازا قەنجىيى بکەن و
فەرمانا چاكىيى بکەن و خەلكى ژ خرابىيى بدهنە
پاش، ھەر ئەفەنە يىت سەرفەراز و سەركەفتى، و
دىسا يى ئەمرى ب باشىيى نەكەت و خەلكى ژ
خرابىيى نەدەته پاش و گازىيَا دينى خودى نەكەت
نەيى سەرفەراز و سەرفەراز نابىت ژى.

❖ ديسا ژ قهدر و بهائي وى ئەفهيه ئاخفتنا وى ژ
يا هەمەيان شرينت و باشترە، لەوا خودايى مەزن
دبىزىت: ﴿وَمَنْ أَحْسَنَ فُوْلًا مِمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ
صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ (فصلت: ٣٣) ئاخفتنا
كى ژ يا وى چىزە ئەھۋى خەلکى بۇ رىكا خودى گازى
بکەت و کار و كريارييت دورست بکەت. ب راستى ئەم
گەلەك دئاخقىن و كەس نىنە نەئاخفيت بەلى ئاخفتنا
شرين و يا جوان و يا چىتر و يا ل دەف خودى ب قهدر
و بها ئەفهيه بانگەلدەرىيىا دىنى خودى يە.

❖ قهدر و بهائي دى ئەفهيه: خودايى مەزن
دلوڭانىيى پى دېت و ملياكەت بەرددەوام دوعا
گونەھ ژىېرنى بۇ دكەن، و ديسا ھەر تشتى د عەرد و
عەسماناندا ھەى ژ مىرىيى بگەھ ھەتا نەھنگى
ھەمى دوعايىان بۇ دكەن. پېغەمبەر ﷺ د راستا
قى چەندىدا دبىزىت: ((إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ وَأَهْلَ
السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ حَتَّى التَّمَلَّةَ فِي جُحْرِهَا وَحَتَّى الْحُوتَ
لَيُصَلُّونَ عَلَى مُعْلَمِي النَّاسِ الْخَيْرِ)) ب راستى خودى

و ملياکهت و خەلکى ئەرد و ئەسمانان ھەتا مىرى د
کونا خۆقە و ھەتا ماسى سەلەواتان دەدەنە سەر
مامۇستايىت خىرىنىشىخەلکى دەدەن. (سەلات ژ
خودى: دلۋافانىيە و ژ ملياکەتان داخوازا گونەھ
زىېرنىيە و ژ جانەوەر و تشتىت دى دوعايىھ). ئەفرو
چەند ژ فى كەرەمى زىبارن؟ فىيچا پىددىيە ئەم فى
قەدرى و فى كەرەمى دەست خۆ نەكەين.

❖ تشتى دى ئەفھىيە خىرا وي يابەر دەۋامە و بە مەرنا
وي ب دويماهىك ناھىيەت، ئەم چەند ھەوجەي فى
خىرىيەنە. پىغەمبەر ﷺ ئەمر دكەت: ((إذا مات
الإنسان انقطع عمله إلا من ثلاث: صدقة حارية، أو
علم يُتتفع به، أو ولد صالح يدعوه له)), هەكە مرۆڤ
مەركار و كريارييت وي ھەمى ب دويماهىك دئىن سى
تشت تى نەبن: ئىك ژ وان ئەفھىيە: مرۆڤ بانگەلدەير
بىت و خىر و چاكى و باشى كربن ئەفھە ب بەر دەۋام
دى خىرا دەعوا وي گەھىتى. و ھەر ل سەر فى رامانى
پىغەمبەر ئۆشىنى ﷺ ئەمر دكەت: ((من دعا

إلى هدى كان له من الأجر مثل أجور من تبعه لا يتحقق ذلك من أجورهم شيئاً)) هرگاه سى داخوازىيا راسته پىكىرنەكى بكت، ژ خىرى هند بۇ وييه وەكى يا وان يىت دوييف وى هاتين و گوھى خۇ دايىنى، و ئەف چەنده تشهىدى ژ خىرىت وان كىم ناكەت ژى.

ديسا پىغەمبەر ﷺ ئەمر دكت: ((فوالله لآن يهدى الله بكَ رجلاً واحداً خير لكَ من حمر التّعم)),
هەكە ئىك ل سەر دەستى تە راسته پى ببىت.. بۇ تە باشتە ژ حىشترىت سۆر، و وى دەمى حىشترىت سۆر
ب راستى بھايەكى مەزن و مەزن ھەبوو.

ل دويماھىي دوعا ژ خودايى مەزن دكت مە سەرفەراز
بكت و هارىكارىيا مە بكت ئەم ببىنە بانگەلدېرىت
دینى وى و ژ مە قەبۈيل بكت و مە بكتە خەمخۇرىت
دینى خۇ و دلۋانىيا خۇ ب مە ببەت و بانگەلدېرىيا
دینى خۇ ل بەر مە شرين و ساناهى بكت.

و اخر دعوا نا الحمد لله رب العالمين

